niu. Atidengtas fragmentas buvo 1,2 m aukščio ir 36 cm pločio. Jis preliminariai datuojamas XX a. pradžia. P dalyje 50 cm gylyje atidengtas apie 80x40 cm dydžio akmenų grindinio fragmentas, sukrautas iš 20x15x15 cm dydžio neskaldytų akmenų, datuojamas XX a. II puse.

Nuo 1,4 m gylio tirti smėlingi sluoksniai be radinių. P dalyje 2 m gylyje atidengtas suardytas *kapas 1* (1 pav.). Mirusiojo kojos pateko už perkasos P pjūvio, todėl siekiant pilnai ištirti kapą buvo daroma išpjova. Aplink aptiktą skeletą pasimatė neryškus duobės kontūras. Atrodo, duobė buvusi ovalo formos, 1,4 m ilgio ir 50 cm pločio. Kapas galvos srityje suardytas, kaukolė, dalis krūtinės srities ir kairės rankos kaulų neišlikę. Išlikę palaikai atidengti ties H_{abs} 135,60 m. Mirusysis palaidotas aukštielninkas, galva į ŠV (315°), kojos ištiestos, rankos buvusios sulenktos 90° kampu ir sudėtos juosmens srityje. Įkapių šalia palaikų neaptikta. Pagal gretimame Čiurlionio g. 3 sklype 2007–2008 m. tirtus kapus, palaidojimas preliminariai datuojamas XVI–XVII a.

Antroji perkasa tirta iki projektinio 0,8–1,2 m gylio. Tyrimų metu joje po velėnos ir povelėninio juodžemio sluoksniu tirti piltinės kilmės žvyro, pilko grunto su griuvenomis sluoksniai, kuriuose kartu su daugybe XX a. šiukšlių rasta ir pavienių žmonių kaulų. Vertingų archeologinių radinių neaptikta.

The Burial at V. Mykolaičio-Putino St. 2A, Vilnius

During a 2017 investigation at the site of future electric cable route, one 5 x 2 m trench was excavated. Afterwards an excavation (50.3 x 1 m trench) was conducted down to the planned depth along the entire route. The investigation determined that a 2.2 m or thicker cultural layer, the upper 1.4 m thick horizon of which dates to the 20th century, had formed on the plot. Isolated human bones and 17th–18th- century finds were discovered in the layer. A cultural layer, which was not precisely dated and contained isolated human bones and a partially destroyed burial preliminarily dated to the 16th–17th century (Fig. 1), but no small finds, was recorded from a depth 1.4 m.

Ignas Sadauskas

Rikyškių senkapis

Senkapis yra kairiajame Šešuvio upės krante, Rikyškių kaimo P pakraštyje (Jurbarko r., Eržvilko sen.). Ši vietovė iš Š pusės ribojasi su K. Atkočaičiui priklausančia sodyba, iš R pusės – su numelioruotu Ringos upeliu, iš P pusės – su šienaujamomis pievomis ir dirbamais laukais, o iš V pusės – su Šešuvio upe. Vietovės paviršius nelygus, žemėjantis PR, P ir V kryptimis. Teritorijos centre šiuo metu lokalizuojama kalva, ant kurios įrengtos veikiančios kaimo kapinės, iš V pusės kalva apaugusi tankiu mišriu mišku, o iš PR pusės tankiais krūmynais. Kalvos P šlaite iškasinėta bulviarūsių bei žvyro kasimo duobių. Vietinių gyventojų pasakojimu, XX a. 6 ar 7 dešimtmečiais iš tyrimų vietoje esančios kalvos buvo kasamas žvyras netoliese esančio kelio statybai. Šių kasimo darbų metu buvo randama žmonių kaulų ir geležinių daiktų. Senkapis MMT archeologų žvalgytas 1972 ir 1990 m.

Siekiant patikslinti ir lokalizuoti galimo senkapio ar kito tipo archeologinio paveldo objekto teritorijos ribas, 2017 m. rugsėjį atlikti žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai spėjamoje senkapio (UK 2039) teritorijoje ir jo aplinkoje. Jų metu spėjamoje senkapio teritorijoje esančioje kalvoje ir į P nuo jos ištirtos 5 žvalgomosios perkasos, iš viso 52,5 m² plotas. Tiriant užfiksuotas 30–90 cm storio kultūrinis sluoks-

1 pav. Perkasoje 5 atidengtas griautinis kapas. I. Sadausko nuotr.

Fig. 1. The inhumation unearthed in trench 5.

nis, datuojamas XVI–XX a. Atlikus tyrimus paaiškėjo, kad visose perkasose viršutiniai sluoksniai susiformavo XIX–XX a. žemės ūkio darbų metu, kalvoje kasant bulviarūsius ir per šalia tekančios Šešuvio upės potvynius. ***Perkasoje 5*** po armeniu atidengtas erodavęs griautinis kapas su įkapėmis (1 pav.): 2 geležiniais peiliais, žalvariniu žiedu, neaiškaus dirbinio fragmentu su 2 kniedėmis ir akmeniniu galąstuvu (2 pav.). Palaikai datuoti XVI–XVII a. Tikėtina, kad šis palaidojimas galėjo būti įkastas į ankstyvesnį kapą, nes toje pačioje kapo duobėje ne savo pirminėje vietoje aptikta senojo ir vidurinio geležies amžiaus laidojimo paminklams būdingų radinių – įmovinis kirvis, peilis su įkote, įmovinis ietigalis rombo formos plunksna (3 pav.) ir dvigubo nupjauto kūgio formos gintarinis karoliukas. Likusiose perkasose archeologinio sluoksnio, struktūrų ar kapų neaptikta.

Žvalgant kalvoje, iš kurios tarybiniu laikotarpiu buvo kasamas žvyras, greta veikiančių kapinių ir į Š, V, P ir R nuo kalvos žvalgyti 2 plotai, iš viso 13080 m^2. Tyrimų metu žemės paviršiuje aptikta su senojo ir vidurinio geležies amžiaus laidojimo paminklu sietinų radinių: įmovinių kirvių, pentinis plačiaašmenis kirvis, įmovinių ietigalių karklo lapo, rombo formos plunksnomis, geležinis peilis, lankinių segių dalių, juostinių apyrankių fragmentų, ovalo formos grandis, žalvarinis pakabutis ir 161–180 m. Romos imperatoriaus Marko Aurelijaus

2 pav. Kape aptiktas akmeninis galąstuvas. I. Sadausko nuotr.

Fig. 2. The whetstone discovered in the burial.

3 pav. Šalia kapo aptiktas ietigalis. I. Sadausko nuotr.

Fig. 3. The spearhead discovered beside the burial.

4 pav. Žvalgymų metu rasta 161–180 m. Marko Aurelijaus sestercija. I. Sadausko nuotr.

Fig. 4. The 161–180 Marcus Aurelius sesterce found during the survey.

5 pav. Žvalgymų metu aptiktas žiedas. I. Sadausko nuotr.

Fig. 5. The ring discovered during the survey.

sestercija (4 pav.). Žvalgant aptikta su viduramžių senkapiu sietinų radinių: plačiaašmenis pentinis kirvis, geležinis peilis, kalavijo ar peilio makšties apkalas, ovalo ir stačiakampio formos diržų sagčių, apkalas, karsto rankena, kaltinių karsto vinių, įvairiai ornamentuotų, signetinių, dekoruotų įkartomis, augaliniais ornamentais, monograma „IHS“ žalvarinių žiedų (5 pav.), 1620 m. Zigmanto III Vazos Lenkijos 3 grašiai ir 161(?) m. Zigmanto III Vazos Rygos šilingas. Taip pat rasta XIX–XX a. laikotarpio monetų – 182(?) m. Prūsijos Frydricho Vilhelmo III 1 pfenigas, 1840 m. Rusijos Nikolajaus I 1 kapeika, 1896 m. Rusijos Nikolajaus II 1 kapeika, 1925 m. tarpukario Lietuvos Respublikos 5 centai ir XX a. vidurio – II pusės TSRS kapeikų.

Dalis žvalgant aptiktų archeologinių radinių leidžia teigti, kad šioje vietoje galima lokalizuoti viduramžių senkapį, kuris datuojamas XVI–XVII a. Tai patvirtina žvalgomojoje perkasoje 5 atidengtas griautinis kapas, pagal aptiktus radinius datuojamas XVI–XVII a. Kita žvalgymų metu aptiktų archeologinių radinių dalis rodo, kad šioje vietoje, prieš pradedant laidoti mirusiuosius XVI–XVII a., jau galėjo egzistuoti geležies amžiaus kapinynas. Pagal aptiktus laidojimo paminklams būdingus archeologinius radinius hipotetiškai galima teigti, kad kapinyne laidota III–IX a., t. y. senojo geležies amžiaus II pusėje ir viduriniame geležies amžiuje.

Tyrimų metu iš viso surinkti 105 radiniai, kurie perduoti TKM.

Rikyškiai Old Cemetery

In 2017, a field survey and evaluation (five trenches totalling 52.5 m^2) were conducted at Rikyškiai Old Cemetery and a 30–90 cm thick cultural layer dating to the 16th–20th centuries was recorded. A 16th–17th-century inhumation with grave goods (Figs. 1, 2) was unearthed in trench 5. Finds characteristic of Old and Middle Iron Age burial monuments were discovered in a secondary context in the grave pit (Fig. 3). Finds that should be connected with an Old and Middle Iron Age burial monument, finds that should be connected with a Medieval old cemetery (Fig. 5), and 19th–20th-century coins were discovered during the survey of 13080 m^2 (Fig. 4).

Vytautas Vingis

Kapinės Vilniuje, Dainavos gatvėje 3, 5

2017–2018 m. Vilniuje, Dainavos g. 3 ir 5 sklypo ŠR dalyje atlikti žvalgymai, Dainavos g. 5 PV dalyje – žvalgomieji ir detalieji tyrimai. Jų metu ištirtas bendras 1560 m^2 plotas, žvalgytas 5700 m^2 plotas (1 pav.).